

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæ obijciant aduersarij?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Synodus Nicæna 2. actione 6.
Fulbertus Epistola ad Theodahatum.
Aliæ rationes ex textu sequente adducuntur.

QVÆSTIO II.

Quæ obiciant aduersarii?

§. 1. Cibum illum negant vocari Eucharistiam, aiunt esse fidem. v. 27. Hoc est opus Dei, vt cre-

dati.

Caluinus in cœnâ nihil esse aliud asserit, quam oblationem gratiæ, & c. 6. promissionem iustificationis l. 4. instit. c. 17. §. 24.

Respondeo. Cyrillus & Chrysostomus, etiam illum locum de Sacramento interpretatos, non tamen eam nos sequi expositionem ad soluenda cauilla hæreticorum necesse est. Cum ex ipso Caluino eos confutare possimus. Ille enim l. 4. c. 17. §. 5. manducatione esse cum fidei appellat. Christus primo generatim cōmotos panum miraculo, ad fidem hortatur: deinde se misera ait, vt animas pascat, cum manna, aut corporis cibum virgerent. Tandē mysterium Eucharistiæ exponit. Et hoc Caluinus licet de Eucharistiâ neget agi, tamen ad eam pertinere concedit. Supra modum autem ridicula glossa est. Comedite, nisi comedieris, hoc est, nisi speciali fiducia vos iustos esse vobis persuaseritis, etiam ante penitentiam. Itaq; manducate est, se electum credere, dari corpus Christi, est dicere: eos electos esse. Nec enim aliud fingi potest. Si enim edere, est credere se electum, non potest esse aliud; dare cibum, quam testari illos electos esse. Itaq; dare corpus & sanguinem, est testari illos esse electos, non igitur proprie corpus aut sanguis accipitur.

§. 2. Argumentum alterum est Victorini hominis inediti, & Schülffelbergii articulo 35. Theologiæ Caluinistarum. Victorinus ita disputat de consensu anno 47. Concio de manducandâ Christi carne, & bibendo sanguine, anno secundo, vel tertio habita est, at in vltimâ cœnâ est instituta Eucharistia, non ergo tanto ante de eâ agi potuit.

Respondeo. Futile esse argumentum ex tempore sumptum. Nam siue secundo anno siue tertio Christi concio habita sit, nihil impedit quo minus de Eucharistiâ, non institutâ, sed insitendâ agar. Promissio præcessit, & prædictio, res vltima vitæ nocte præstitâ est. De passione, resurrectione, dando Spiritu sancto discipulos sæpe monuit, cur non etiam de tanto mysterio facere mentionem antequam institueretur liceret, vt eum fieri crederent? Legem in Ecclesiâ esse de sumendâ Eucharistiâ nemo dubitat. At alio loco nunquam, nisi hoc solum inuenitur. Deinde fatetur Schülffelbergius argumentum Victorini etiam à Caluinistis solum esse.

§. 3. Quod Augustino obiciunt, quasi aliud senserit, conscientia tepugnante, veritati contradicunt. Toto enim tractatu Augustinus de Sacramento corporis & sanguinis loquitur. Nam & nos, inquit, hodie accipimus visibilem cibum, sed aliud est Sacramentum, aliud virtus Sacramenti. Quam multi de altari accipiunt, & moriuntur, & accipiendo moriuntur? Virget enim vt ita manducant, vt corde manducant, vt intus, non foris. Id qui non facit, tantæ rei Sacramentum ad iudicium sibi manducat & bibit, quia immundus præsumit accedere ad Christi Sacramenta, quæ aliquis non dignè sumit, nisi qui mundus est. Verba Augustini quæ ipsiis saure sibi persuadent sunt ista. Hoc est ergo manducare cibum, non qui perit, sed qui permanet in vitam æternam. Vt quid paras dentes, & ventrem. Crede & manducasti.

Quibus ille verbis non tollit veram manducationem, quam toties commendat, sed ad credendum

negat illam necessariam esse, Christum enim vocat cibum, & eius possessionem dicit manducationem. Verum ex toto contextu Augustini apparet locutionem esse comparatiuam: qualis illa: misericordiam volo, & non sacrificium. Nam plurius est manducatio spiritalis, quæ corde, quam carnalis, quæ ore fit. Quam multi, inquit, de altari accipiunt, & moriuntur, & accipiendo moriuntur. Vnde dicit apostolus: Iudicium sibi manducat, & bibit. Et deinceps: quod pertinet ad virtutem Sacramenti, non ad visibile Sacramentum. Et: Non sunt fideles Christi corpus, si Christi corpus non desinat esse. Et: Incorporetur vt viuificetur. Et: Qui eam non sumpserit non viuet: nec tamen qui eam sumpserit, viuet: nempe escam Patrum. De Domini corpore dicit ita non esse, & interpretatur societatem sanctorum, sed ita vt Eucharistiam dicat eius rei Sacramentum. Huius rei sacramentum, inquit, id est, vnitatis corporis & sanguinis Christi, alicubi quotidie, alicubi certis intervallis dierum in Dominica mensa præparatur, & de mensa Dominica sumitur, quibusdam ad vitam, quibusdam ad exitum. Deniq; addit: Eum qui non manet in Christo, & in quo non manet Christus non manducare spiritaliter carnem eius, nec bibere sanguinem, licet carnaliter & visibiliter premat dentibus sacramentum corporis & sanguinis.

Christus deniq; cum nōdum de suo corpore quicquam dixisset, exponit quid sit operari cibum, qui nō perit, nam quærentibus cibum, dentem & ventrem parantibus loquebatur, postea intervallo de suo corpore loqui incipit, cum illi manna obicerent. Sic August. interpretatur. Crede & manducasti cibum, qui non perit, non autem crede, & credendo duntaxat manducasti corpus Dominicum. Adde quod magna pars Caluinistarum de Sacramento agi toto capite pernegant, si id verum est, non debent ex eo agere contra Sacramentum Domini. Verba August. sunt. Hoc est ergo manducate cibum, qui non perit, sed qui permanet in vitam æternam.

Non ergo Augustinus exponit, quid sit manducare cibum Dominicæ carnis, sed cibum operati qui nō perit, quod facere etiam possunt, qui Sacramenta nulla sumpserunt. Imò Augustinus illos cibos aperitissime distinguit lib. 2. c. 12. serm. in monte. Aut enim per panem intelligimus res ad vitam necessarias, aut Sacramentum corporis Christi, aut alimentum spirituale, de quo Christus dixit: operamini cibum, non qui perit, sed qui permanet in vitam æternam. Hunc cibum eodem loco de doctrinâ cœlesti, & mandatis Dei interpretatur, quæ credenda & facienda sunt. Nulla igitur est species, nullus color vanæ ratiocinationis. Augustinus operari cibum qui non perit esse

credere doctrinæ cœlesti, & qui illi credidit, manducavit illum cibum, qui non perit, etsi dente non atterat, ventre non excipiat: non igitur verè & realiter manducatur corpus & sanguis Domini, sed fide tantum. Non magis hoc inde sequitur, quam veteres Patres non manducasse manna, quia multi eorum crediderunt, & credendo operati sunt cibum, qui non perit. Quin illa argutia, etiam symbola quæ sola illis supersunt, de medio tollerent. Imò Christus ne quidem ab operando cibo, qui perit, eos deterret, sed tantummodo docet, primam animæ habendam curam, deinde corporis: damnantur enim qui ignauæ & dissipatæ inde prætextum quæerunt. Si ergo comparatio illa non tollit moderatam tuendam vitæ, & familiæ sollicitudinem, cur veteret Dominicum corpus & sanguinem sumere? Augustini verò scopus est, excitare suos vt dignè corpus & sanguinem Christi sumant, in sequentibus. At in his verbis tantum exponit, quid sit operari cibum, qui non perit.

Cibus qui non perit.

Ratio Caluini a mortuo parui mori.

VER.